

Taka støðu uttan at kenna fyrirtreytirnar

Tá vit kunnu veiða við fremmandum fiskiskipum, so kunnu vit væl eisini fáa fremmand lond at seta virkir í Føroyum

Aftur nú er komið so langt, at menn eru farnir at tingast um limaskap í Felagsmarknaðarsamgonguni. Ikki er meir enn byrjað við nýggjum samráðingum fyrr enn andstøðuflokkar landsstýrisins øsa seg upp og taka støðu til málið.

Ein má spyrja seg sjálfvan: Er tað so lætt og so skjótt at taka støðu til eina framtíðar tilveru, at hon kann takast áðrenn menn hava fingið greiðu á málinum í øllum líkjum?

Ein kann ikki annað enn minnst aftur á Felagsmarknaðartingingarnar á lottingi í 1961, tá bæði spurningurin um EFTA og EEC vóru frammi.

Tá var støðan tann, at útlit var fyrri at Danmark fór at fara uppí EFTA, tjóðveldið tók støðu imóti hesi samgongu, tí hon var drepani fyrri okkum, harafturimóti, gjørdist vit limir í EEC, Felagsmarknaðinum, ja so vóru vit í »ríttætta elementinum«, segði tjóðveldisflokkurin.

Tingmenn vóru bodnir til fundar á Hotel Føroyum, har Tjóðveldisflokkurin hevði fyrirrekað fyrilestrar- og filmskvöld, sum statistisk og á annan hátt gottgjörð, eftir Tjóðveldisins metan, at okkara einasta bjarging var EEC.

Henda støða stóð við til Danmark aftur fór at hugsa um at sleppa ser uppí Felagsmarknaðin. Nú var hetta ikki goður politikkur longur.

Eg dugi ikki at siggja øðrvísi enn tað, at Tjóðveldisflokkurin tekur sína støðu eftirsum aðrir taka avgerð í einum máli. Er avgerðin í tráð við hin danska trádin, ja so er greitt at Tjóðveldisflokkurin er imóti. Er avgerðin til gagn ella til ógagn fyrri okkum, tann spurningurin sýnist ikki at hava áhuga.

Tað ljóðar nú frá Tjóðveldinum, at okkara einasta støða er at taka loysing?

Eg spyrji, til hvat, loysing uppá hvat? Uppá Zacharias W.? Ikki talan um — tað verður um svangligt.

Ein skilur ikki hesar nógv tosanði profetarnar. Teir latast at hava skil á øllum verðs tingum, men tað kemur bara einki burturúr nokrum av teimum, teir tosa og tosa, men meira enn orð kemur ikki burturúr.

Felagsmarknaðurin hevði havt fyrminur. Tað er klárt at vit skulu gera upp við okkum hvørjar vansar felagsskapurin hevur við ser, men hví ikki eisini tosa um fyrminurnar.

Bert hesin.

Við felagsmarknaðinum gevast møguleikin til at fyrirtøkur kunnu leggja virkir í Føroyum, tað hevði skapt arbeiði til nógv ar hendur og mong heim.

Sum tað hevur verið gjøgnum árin, so hava føroyingar í túsundtali lætta burtur at arbeiða fyrri aðrar tjóðir, fyrri onnur lond, sum eru okkara størstu konkurrentar í Fiskivinnuni.

Hetta er skeivt og afturstig fyrri okkara egna land, men mangan hevur tað verið fyrri neyðini. Betri var um vit fingi hovi at arbeiða í landinum og arbeiða eina føroyska vøru, istaðin fyrri at noyðast at arbeiða fyrri konkurrentarnar. Hevði tað ikki verið munin betri, um tað vóru fyrirtøkur her heima, hóast við útlendskum kapitali, tí framleiðslan bleiv útviklað í Føroyum og hevði hetta gjørt okkara samfelag ríkari.

So kann hvør sum vil koma við, at hetta er ónasonalt. Vist er tað ei.

Tað er nógv ónasonalari at fara við fremmandum fiskifari. Men tað er jú einasti kosturin í at velja í dag, og tí fara vit við fremmandum fiskiskipum.

Eg skilji ikki, at tjóðveldisflokkurin, sum sigur seg at vera

fyrri arbeiðsfólkið, bara skal taka dagar imillum hvat loysir seg best fyrri spekulantar. Tað er sikkurt, at tað verða spekulantar, sum koma at skúma rómán, um tað verður so, at vit sita uttanfyri og ikki sleppa at selja okkara fisk innanfyri samgongu í Europa, uttan at klúgva upp um høgur tollgardar. Tað kemur at sviða okkum fiskimønnum, tí vit vera teir sum fáa minni burturúr.

Eg havi tað álít á sitandi stýri, at teir ikki við botni fyrri eygunum leypa uppí nakra samgongu uttan at gera hvat ið gerast kann fyrri at vansarnir verða so smár sum gjørligt.

Størsta ivamálið er tann

fiskaripolitikkur, sum vit hava frætt um, at felagsmarknaðurin gongur inn fyrri. Hann ber í ser at vit skulu avhenda rættindi á okkara sjóoki. Men man hetta fara at verða síðsta orðið? Okkara menn saman við øðrum fiskivinnutjóðum, fara teir ikki at gera hvat gerast kann fyrri at fáa hetta broytt? Jú, tað trúgvi eg.

Eisini trúgvi eg, at teir fara at vega allar fyrminur og vansar upp hvør móti øðrum, at full greiða fæst á øllum.

Gerið ikki sum tjóðveldið, takið ikki endaliga støðu fyrr enn tit kenna málið út í æsir, tá gera tit just tað, sum vit vænta av tykkum, sum vit lita á.

Fiskimaður

P.S. Eg komi nú eisini at hugsa um minstulønina og

støðu formansins í fiskimannafelagnum til hann.

Tann stóra bata, sum tað eydnaist at fáa ílag, við at prisiskoytið bleiv lagt aftrat minstulønini, istaðin fyrri at tað var íroknað minstulønina, hann havnaði Tjóðveldisformaðurin í felag okkara. Ófatuligt fyrri mær.

Eg skilji ikki Tjóðveldisflokk in — hann er hvokkin so langt frá okkum fiskimønnum og samlar bara uppá akademikarar og menn við donskum faklønnum, at teir gloyma okkum. Hann er ikki mín flokkur, tí hann er imóti at skapa betri arbeiðsmøguleikar í Føroyum. Hvat skulu vit gera við at standa uttanfyri allastaðni.

hin sami

Um virkir í Suðuroy

I 14. sept. fyrri 27. juni í ár hevur Ólavur Mikkelsen eina grein um Suðuroy har millum annað verður skrivað: Tað er greitt at fyrsta takið í Suðuroy verður ein stør vinnulivsútygging. Eftir minum tykki er tað ræðiligest, at ein slik í fyrstu syftu fer fram í teimum báðum náttúrligu miðdeplunum í oynni. Vági og Tvøroyri, tí einans á tann hátt kunnu vit útnýta tær stóru íleggingar, ið eru gjørdar í vegir og berghol, íleggingar, sum hava gjørt tað liviligari í oynni. Á hesum báðum plássum verða vit fyrst av øllum at uppbyggja nýtiðar fiskavirki av ymsum slag, og víðari verður skrivað, at vit skulu fara til verka við at lata gamalt aggt og gamalt kegl fara, persónligt briksl og tvídrátur skapar ongan framburð.

Til hetta seinasta er at siga, at tað var 14. sept. sum byrjaði at geva innivist og eggja monnum at skriva slíkar greinir, sum við briksli og á annan hátt lögdu út eftir ávisum ósekum kvinnum og monnum, sum vórðu lögð undir at virka drepani og niðurbrotandi fyrri virkir og annan framburð.

Hetta var mistið hugstoytt fyrri tey, sum viku við ser sjálvi um, at tey høvdu roynt, bæði sálæ- og líkamliga, at veita ta hjálp og tann stuðul ið veitast kundi, at fáa so ljóta viðferð, bert fyrri at káva og skøva útyvir ein ella annan, ið kanska ikki var sína uppgávu vaksin.

Tað kemur tí einum eitt sindur dætt við, nú 14. sept. er farin at prækja moral og roynir at bera í botnflaka fyrri ósømliga skiving, hann sjálfur hevur verið við at íbirta, klandur innan- sum uttanbyggja, men tibetur, Guðsbørnum stendur til bata, lat okkum vóna at so er eisini hesa ferð við 14. sept. hetta er so altíð eitt fet tann retta vegin.

Her í Vági vóru í sínari tíð ikki minni enn sjei virkir, sum fingust við at vaska og turka fisk og eg minnst einki til at tað var trot uppá óki ella gjørdist trongligt á nokrum arbeiðsplassi. Nú ið nýtt virki varð stovnað í Vági var bert eitt ella allarhægst tvey virkir, ið høvdu

við fisk at gera, so nú skuldi verið lagamanni at arbeiði í góðari semju, men tíverri, so var ikki, hevði Vágstjórnir kanska krampað seg saman, mundi tað vera orsøkin, eg hugsi nei, orsøkin mundi helst vera tann, at her komu spjæðandi kreftur framat, ið fóru so leysliga um Halgubók, hvar Abraham sigur við Lot, »Landið er jú stórt nokk, far tú til høgura«, soleiðis kundi eisini verið gjørt her, men sum sagt, soleiðis var ikki; her var slatur og illgitan sett í hásetið, ikki av mær, alt annað, og tá veit ein og hvør hvønn veg tað ber.

Hvat viðvirki fiskavirkjurnar í oynni, so hevur eingin gloymt hvat lagnu hitt stóra flakavirkið á Tvøroyri fekk, og valla verður tað nakrantíð gloymt hvør tað var, ið legði til brots eftir at forða tí at koma til byggingar, ikki tí, í einum 14. sept. viðgongur Ólavur Mikkelsen nú, at bert stór flakavirkið hava møguleika at bera seg og hann dregur fram flakavirkið á Kósini í Klaksvík sum dømi.

Flakavirkið í Vági skuldi ver ið eins stórt og tað á Tvøroyri, hesi bæði virkir kundu so arbeiði saman, soleiðis at tá ið Tvøroyri ikki kundi taka imóti, so var fiskurin landaður í Vági, og mótsatt, tá Vágur ikki kundi taka imóti, so fór fiskurin til Tvøroyri.

Á henda hátt kundi arbeiði verið útvegað til allar hendur, ikki bara á Tvøroyri og í Vági, men eisini aðrar bygdir í oynni kundu komið við nú ið vega sambandið er komið um alla oynna, ikki eru allar vegir á Suðuroy so langt komnir við asfalting sum ynskt kundi verið, men arbeiðið er í gongd so ikki skuldi gingið long tíð til vit hava asfaltraðan veg úr Sandvík til Sunnbiar.

Tað er nokk so lögð, at tað mesta av tí sum 14. sept. skrivur í síni grein um Tvøroyri og Vág, havi eg drigið fram í 1966 á jóansøku í Vági, hvar eg millum annað segði »Tað ser út fyrri mær sum einasta útgáv úm framburður skal spyrjast burturúr her á oynni, so mugu Tvøramenn og Vág-

bingar ganga á odda við at taka lógvatak saman fyrri at hevja Suðuroy til tað, hon var fyrri hálvthundrað árum síðani. Hesar báðar bygdir hava verið úti fyrri hórðum ágangi, ikki eina men fleiri ferðir, sum ikki skal umrøðast her, men vónandi verða tær førar fyrri at treða fram um øskuni eins og fugl Fønix, tí væl liggja tær fyrri havinum frá skaparins hond og haðani má hin størsta hjálpin fara at koma, tí kann tað ikki verða on og nógv skeivt her at taka upp aftur tað, sum Erik av Pommern segði fyrri 500 árum síðani, »Eg seti mitt álít til havið«, gerst tað tí neyðugt hjá teimum nýskuni so væl sum hjá tí uppvaksandi ættarliðnum at vinna sum mest úr sjónum.

Lat meg enda við at triva í nakað sum Gunnar Dahl Olsen kvað á ungum árum.

Suðuroy, suðuroy, vakrast tú er — vakrast av teimum øllum — stoltast og prúðast tú bundaðan ber — prýddan við flotum og fjøllum.

Dalar og lðir, hamrar og fjøll — tindar so høgir og fríðir — gyltir av sól ella hvítir av mjøll — alt væl tað oyggjuna prýðir.

Borg yvir borgir ei bygd var av hond — Borgarnappur man vera — leita tú kannst yvir fjarskotin lond — ei fagrari foldum man bera.

Sólarroðin sum kvøldarstund á — Borgarnappi man loka — minnir um borg sum á vestri at sjá — tækt er við gullskjold og boga.

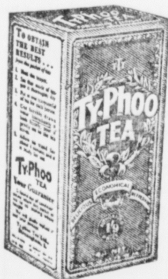
Steinhart, brothart við skúm-girda fót — úr havinum Beini-svørð stigur — har aldan knúsar og melur grót — og aftur at havinum gliður.

J. P. Thomasen

Keypið

frá teimum, sum týna í

SOSIALINUM

FR. J. F. KJØLBRO,

helsola

tel. 5396-5489-5491

